

Workshop

**Begeleid Leren
in het Voortgezet Onderwijs:**

Onderzoek, ervaring en toepassing

Joke Nauw & Lindy Beukema

Overzicht workshop

Introductie

Deel 1: Houding en Communicatie

Deel 2: Probleemeigenaarschap

Afronding

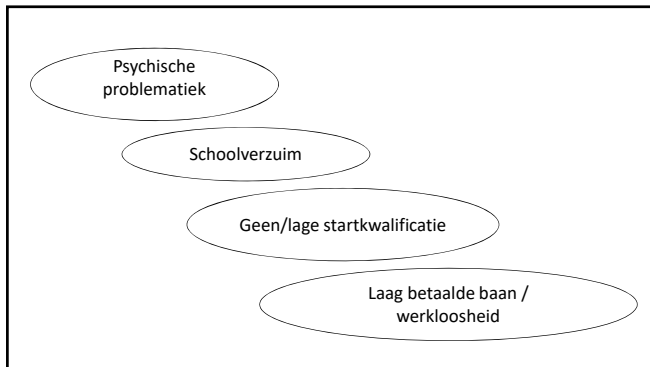
Waarom aandacht voor leerlingen met psychische problemen in het VO?

Gemiddeld 10.000 kinderen zitten langer dan 4 weken thuis.

Schoolverzuim/ziekteverzuim is vaak signaal dat het niet goed gaat met een jongere.

Psychische problemen bij kinderen en jongeren

- Grote impact dagelijks functioneren en omgeving
- Problemen om te voldoen aan eisen die worden gesteld in gezin en op school
- Op school vaak concentratieproblemen, teruglopende schoolresultaten en schoolverzuim

Begeleid leren in het VO

- Naar Inclusief Voortgezet Onderwijs
- Onderzoeksproject UMCG/Hanze Hogeschool Groningen

Care 4 School

VO versus MBO/HBO

- Prioriteiten stellen
- Puberbrein
- Ouders

Doelstelling Begeleid Leren

Leerlingen met psychische problemen
 helpen beter te functioneren zodat ze
 met succes en naar hun eigen tevredenheid
 de opleiding van eigen keuze kunnen (ver)volgen

Uitgangspunten Begeleid Leren

Deel 1: Houding en Communicatie

Oefening 1: lastige situatie

Lastige situatie voorbeeld	Huidig gedrag	(negatief) gevolg
	Nieuwe gedrag	(positief) gevolg

Referentiekader van de leerling
als uitgangspunt nemen

Aansluiten bij contactstijl

1. Eigen voorkeursstijl?
2. Behoeftte van de leerling?

Fysiek	Emotioneel
Verstandelijk	Levens- beschouwelijk

Oefening 2: Klinkt het of klinkt het niet?

- Neem twee personen in gedachten.
- Eén met wie het klinkt en één met wie het niet klinkt.

- Hoe komt dit?

Gespreksvoering

Luisteren
Begrip tonen
Doorvragen

Meedenken
Niet Oplossen
Niet Invullen

Deel 2: Probleemeigenaarschap

Uitgangspunt begeleiding:

Wat wil de leerling?

Wil jij je opleiding blijven volgen? Dit jaar overgaan? Je diploma halen?

Zo ja, wat belemmert jou daarbij?

Welke vaardigheden en hulpbronnen heb je daarbij nodig?

5-stappen model

- Stap 1 Start traject: *knelpunten* en *opleidingsdoel*
- Stap 2 Knelpunten onderzoeken
a. Succes: Wat zijn de 'eisen' vanuit school?
b. Tevredenheid: Wat zijn de 'wensen' van de leerling?
c. Brainstormen: Knelpunten oplossen
- Stap 3 Vaardigheden/hulpbronnen
- Stap 4 Het Individueel School Ontwikkelplan (ISOP) opstellen
- Stap 5 ISOP uitvoeren, monitoren en evalueren

2c. Brainstormen:

- Waar zijn we in de begeleiding:
  - Opleidingsdoel is vastgesteld.
  - Eisen opleiding en bijbehorende knelpunten zijn vastgesteld.
  - Wensen van de leerling en bijbehorende knelpunten zijn vastgesteld.

Vervolg:

- Wat kan de leerling doen om knelpunt op te lossen?

Brainstormen = Creativiteitstechniek

Doel

snel, veel nieuwe ideeën over onderwerp of vraagstuk genereren

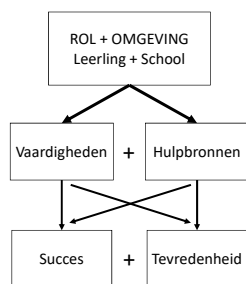
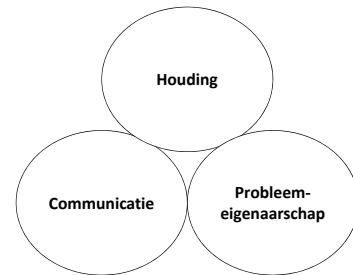
Kenmerk

waardeoordeel uitstellen totdat alle ideeën zijn opgesomd

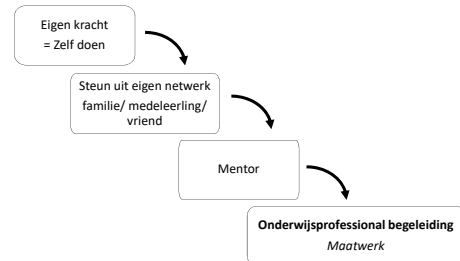
Oefening 3: brainstormen

Tweetallen of viertallen

- Kies twee knelpunten
- Beschrijf minimaal 8 mogelijke oplossingen per knelpunt
- Bespreek de effectiviteit en haalbaarheid.
- Kies de beste optie en beschrijf VH en HB

Stepped support

Onderzoek Begeleid Leren in het VO

Care 4 School

Vragen:

- Werkt Begeleid Leren? (t.o.v. gebruikelijke begeleiding)
- Wat werkt er?

Methode

- Vragenlijst
- Per 2 maanden
- Invultijd +/- 10 minuten per keer

Deelnemers

- Leerlingen die begeleiding krijgen
- De begeleiders

Care 4 School

Is deze methode effectiever dan de gebruikelijke begeleiding?

Verandering in functioneren? Tevredenheid? Gevoel? Inzicht?

Hoe verloopt de communicatie tussen leerling en begeleider?

Oefening 2: Klikt het of klikt het niet?

- Neem twee personen in gedachten.
- Eén met wie het klikt en één met wie het niet klikt.
- Hoe komt dit?